

Murat Gülsoy

Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık

Kurmacanın Bilinen Sırları
ve İhlal Edilebilir Kuralları

MURAT GÜLSOY
BÜYÜBOZUMU:
YARATICI YAZARLIK
KURMACANIN BİLİNER SIRLARI
VE İHLAL EDİLEBİLİR KURALLARI

Can Çağdaş

Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık, Murat Gülsoy

© 2004, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2004

19. basım: Temmuz 2020, İstanbul

Bu kitabın 19. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-0463-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750728310

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MURAT GÜLSOY
BÜYÜBOZUMU:
YARATICI YAZARLIK
KURMACANIN BİLİNEREN SIRLARI
VE İHLAL EDİLEBİLİR KURALLARI

İNCELEME

Murat Gülsoy'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

- Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul*, 1999
Bu Kitabı Çalın, 2000
Âlemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikâyeler, 2002
Binbir Gece Mektupları, 2003
Bu Filmin Kötü Adamı Benim, 2004
Sevgilinin Geciken Ölümü, 2005
İstanbul'da Bir Merhamet Haftası, 2007
602. Gece, 2009
Karanlığın Aynasında, 2010
Tanrı Beni Görüyor mu? 2010
Baba, Oğul ve Kutsal Roman, 2012
Nisyan, 2013
Gölgeler ve Hayaller Şehrinde, 2014
Yalnızlar İçin Çok Özel Bir Hizmet, 2016
Öyle Güzel Bir Yer ki, 2017
Ve Ateş Bizi Tüketiyor, 2019

MURAT GÜLSOY, 1992-2002 yılları arasında arkadaşlarıyla *Hayalet Gemi* dergisini çıkardı. *Bu Kitabı Çalın* adlı kitabıyla 2001 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, *Bu Filmin Kötü Adamı Benim* adlı romanıyla 2004 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü, *Baba Oğul ve Kutsal Roman* adlı kitabıyla 2013 Notre Dame de Sion Edebiyat Ödülü'nü, *Gölgeler ve Hayaller Şehrinde* adlı romanıyla da 2014 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Kitapları çeşitli dillere çevrilen Murat Gülsoy, Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim üyesi, mühendislik ve yaratıcı yazarlık dersleri veriyor; sadece yazmayı değil, yazmak üzerine düşünmeyi de seviyor.

www.muratgulsoy.com
muratgulsoy.wordpress.com

Süreyya Ada ve Yusuf Ali'ye

İçindekiler

10. Yıl Baskısı İçin Sunuş	13
Büyübozumu ve Yaratıcı Yazarlık	17
Yazmaya Başlamak	25
Sait Faik Nasıl Yazar?	29
Yazmanın Şimdiki Zamanı	41
Bir Rüya: Yaratıcılık	47
Yaratıcının Genç Bir Ressam Olarak Portresi	61
Sınırların Diyalektiği	71
Zihinsel Bir İşlev Olarak Kurmaca	79
Kurmacanın Unsurları 1	89
Kurmacanın Unsurları 2	119
Zaman: Neden-Sonuç Zinciri	141
Hikâye ve Olay Örgüsü	157
Betimlemeler ve Ayrıntılar	181
Bakış Açısı	193
Karakter	225
Öykü ve Roman	243
Kişiyeye Özel Arayışlar	253
<i>Ekler</i>	
Yazarlardan Öneriler	261

Anne Büyüyü Bozarsa: Borges'in Sırrı	273
Küçük Yağmacının Otomobil Sevdası	277
Bush, Chomsky'nin Son Kitabını Okudu mu, Okumuş mu?	291
Klasikler Meselesi	295
Sanattan Söz Eden Romanlar	299
Kim Korkar Popüler Edebiyattan?	307
Dr. House: 21. Yüzyılda Akla Dönüş	313
Edebiyat: Kahramanın Yolculuğu	319

10. Yıl Baskısı İçin Sunuş

Büyübozumu'nun ilk baskısı 2004'te yayımlanmıştı. Yaratıcı Yazarlık on yıl önce oldukça yeni sayılabilecek bir alandı. Hemen hemen katıldığım tüm söyleşilerde “Yazarlık öğrenilir mi?” diye başlayan bir dizi soruya muhatap oldum. İlk zamanlarda kuşku ve güvensizlikle yaklaşılan “yaratıcı yazarlık” meselesi atölye katılımcılarının edebiyat dünyasında gösterdikleri varlıkla büyük ölçüde silindi. Kendilerine buradan teşekkür etmek isterim.

On yıl boyunca çok sayıda yaratıcı yazarlık atölye katılımcısı ve yazar arkadaşımın bu kitapta sözünü ettiğim konuları tartışma fırsatı buldum. Elbette bu konularla ilgili yeni yazılar yayımladım. Sevgili yazar dostum Ayfer Tunç'un, artık *Büyübozumu*'nun gözden geçirilmiş ve genişletilmiş yeni bir baskısını yayına hazırlamam konusunda beni yüreklendirmesi sonucunda elinizde tuttuğunuz kitap ortaya çıktı. Bu yüzden Ayfer Tunç'a da teşekkürü borç bilirim.

Bir insan her zaman hikâye anlatıcısıdır;
kendi hikâyeleriyle ve başkalarının
hikâyeleriyle çevrili yaşar; başına gelen her
şeyi onlar aracılığıyla görür ve hayatını
anlatıyormuş gibi yaşamaya çalışır.

JEAN-PAUL SARTRE, *Bulantı*

BÜYÜBOZUMU VE YARATICI YAZARLIK

“... Belki bu bilinmeyen topraklarda hayatta kalabilmek için bazı teknikler..”

Edebiyat metinlerinin insan zihni üzerindeki güçlü etkisini ilk kitap okuyuşumda hissetmiştim. Okumayı söktüğüm yıld. Yaz tatili sırasında, koltuğumun altına sıkıştırmış olduğum *Milliyet Çocuk Klasikleri* dizisinin o sert kapaklı minik bir ansiklopedi cildini andıran kitaplarından biriyle kendimi olduğumdan çok daha büyük bir yaşta hissederek gezinirken kafamı kurcalayan soru şuydu: Nasıl oluyor da bu resimsiz romanı okurken, resimli kitaplardan aldığım zevkin çok daha fazlasını alabiliyorum; gözümü kapatmama gerek olmadan bir rüyanın içinde gibi pırıl pırıl hayaller görebiliyorum? *Mercan Adası*'nı okurken sahile vuran dalgaları, kumların arasında oynaşan renkli balıkları elimi uzatsam tutabilecek gibi yakınımda hissediyor; romanın kahramanlarıyla beraber maceranın tadını çıkarabiliyordum. İşte bu elinizde tuttuğunuz kitap, çocukken sorduğum bu sorunun olası yanıtlarını kapsıyor. Kurmacanın büyüğü nedir?

H.E. Bates, Çehov kahramanlarının, öykü sona erdiğinde bağımsız birer yaşama kavuştuklarını, okurun öykü bittikten sonra onlara ne olacağını merak ettiğini ve bu özelliğin bizi derinden etkilediğini söyledikten sonra şöyle diyor:

Çehov'un ulaşmaya çalıştığı ereklerden biri de işte budur. Bunu açıklamak, bir analiz işlemine sokmak; bu özelliğin yaşamsal dokularını zedeleyebilir. Bu, uçmanın gizlerini öğrenmek için bir kuşu kesip biçmek gibidir. Kesip biçtiğinizde ise büyü bozulur!¹

Bates'in bu sözlerini okurken gözümün önüne Da Vinci'nin bir kuş kanadı çizimi gelmişti. Ardından anatomi derslerini betimleyen yağlıboya tablolar... Oğuz Atay, "Batılı inceler, biz severiz," diyordu. Bir şeyi analiz etmek; onu parçalarına ayırmak, bu parçaların tek tek işlevlerini ve daha sonra da bir araya geliş biçimlerini anlamaya çalışmak demektir. Hangi yöntemi izlerseniz izleyin, incelediğiniz konuya neşterinizi değıdirmek zorundasınızdır. Bugün, gözleyen aklın incelediğı şeyi değıştirdiğini biliyoruz. Özellikle sanat alanında bu çok daha belirgin. Edebiyat yapıtları üzerine yapılan incelemelerin tümü, o yapıtları, yaratanların arzusu ve denetimi dışında bir dönüştürme işlemine uğratar. Bu gibi incelemeleri okumanın –bir tür– naifliğı bozacağı söylenebilir. Doğrudur. Ancak naif kalmak isteyen kim? Ben yazıyla uğraşmanın insanı olgunlaştıran ve dönüştüren bir süreç olduğuna inananlardanım. Ancak işlevselci ve yararcı bakış açısına sahip kimilerinin iddia edebileceğı gibi bu sürecin hâkimi yazar, kurbanı okur değildir. Okurlar metni okurken "tekrar yazarak" metni olduğu kadar ve belki de daha çok kendi zihinsel durumlarını dönüştürürler.

Gelelim kitabın alt başlığındaki "Yaratıcı Yazarlık" kavramına. Kurmaca metinler yazmaya başladığım ilk günden beri yazma süreci, kurmacanın olanakları, yazarın yaratma ânı gibi konular hep gündemimde oldu. Hem

1. H.E. Bates, *Yazınsal Bir Tür Olarak Kısa Öykü*, çev. Gökçen Ezber, Bilge Kültür Sanat, İstanbul, 2001.

yazdığım metinlere konu oldular hem de yazma sürecimi belirlediler. 1992-2002 yılları arasında yayımladığımız *Hayalet Gemi* dergisi, bir grup yazma meraklısının kolektif çabasının ürünüydü. On yıllık dergicilik deneyiminin bana öğrettiği en önemli şey, edebiyatın yalnız yapılan bir sanat olmadığı, aynı zamanda paylaşılarak geliştirilen zihinsel bir etkinlik olduğuydu. *Hayalet Gemi* ömrünü tamamladıktan sonra edebiyata ilişkin kolektif çalışma ortamını önce bir radyo programı, daha sonra da Yaratıcı Yazarlık atölye çalışmaları sırasında yakaladım. Yaratıcı Yazarlık belki ülkemiz için yeni bir alan. İngilizceden birer yapılmış bir çeviri-kavram. Yaratıcı Yazı diye de çevrilebilir, çevriliyor. Yaratıcı Yazarlık kavramından benim anladığım, edebiyat yazarlığıdır. Kurmaca bir dünya yaratma çabasındaki edebiyat yazarlığını diğer yazarlık türlerinden ayırmak için kullanılan bir terim olduğunu söyleyebilirim. Bu konuda verilen derslerin, seminerlerin ve kursların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Yazarların ve okurların bu oluşumlara yaklaşımları genelde iki başlık altında özetlenebilir: yazmanın öğretilmeyeceğine inanan, dolayısıyla bu tür etkinliklerin insanları yanıltan girişimlerden başka bir şey olmadığını söyleyenler ve bu görüşü paylaşmayan, yani kurmaca yazarlığının öğretilbilir olduğuna inananlar.

Ben kurmaca metinler yazarken bunların nasıl yaratıldığı üzerine de araştıran yazarlardan biri olarak şöyle düşünüyorum: Edebiyat bir sanat dalıdır. Dolayısıyla “Yaratıcı Yazarlık” eğitimi de bir sanat eğitimidir. Resim, yontu, müzik gibi sanat dalları nasıl öğretilbiliyorsa yazma sanatı da öğretilbilir olmalıdır. Edebiyat sanatının öğretilemez olduğunu savunmak ya da genişleterek söyleyelim, herhangi bir sanatın öğretilemez olduğunu savunmak, bu sanatların doğuştan gelen bir yetenekle yapıldığını iddia etmek anlamına gelir. Bu türden savların

çoğunlukla dâhi yazar/sanatçı hikâyeleriyle süslenerek sunulduğuna tanık oluruz. Ben yaratmanın en temel insani özelliklerden biri olduğuna inanıyorum. İnsanın yaşarken kendi varoluşunu gerçekleştirmesindeki en değerli yollardan birinin yaratmak olduğunu ve bunun önüne birer engel olarak dikilen efsanevi yaratıcı-sanatçı hikâyelerinin insanları sanata yabancılaştırmak dışında bir işlev taşımadığını düşünüyorum.

Elbette, her sanat eğitiminde farklı yöntemler benimsenebileceği gibi bu alanda da nasıl bir yol izleneceği eğitmenlik rolünü üstlenen kişiye göre değişir. Örneğin resim öğrenmek için akademiye gidebileceğiniz gibi, usta ressamların atölyelerine de devam edebilirsiniz. Edebiyat da yaratıcılık açısından diğer sanat dallarından farklı bir yerde durmuyor bana göre. Sanatsal etkinliği gerçekleştirmek için esin, içedokuş, yetenek ve adını koyamayacağımız birçok özellik kuşkusuz pay sahibidir. Ancak en az bunlar kadar önemli olan, o sanat dalında kullanılan tekniklerdir. Teknikler öğretilir. Eğitimi veren kişinin izlediği programa göre yazma teknikleri konusunda deneyim kazandırılabilir. Ancak işin yaratıcılık kısmı biraz daha farklı bir yerde duruyor. Kişinin psikolojik mekanizmaları söz konusu olduğu için bu alanda ancak bir "farkındalık" yaratılabilir, katılımcıların içgörü kazanmalarına yardımcı olunabilir. Yaratıcılık, ayrıcalıklı bir insan grubunun tekelinde değildir. Herkes yazmayı öğrenebilir. Bu tür bir eğitim almak isteyen kişinin yazmaya gerçekten hevesli olması başlangıç için yeterlidir. Ancak böyle bir eğitimden geçen herkesin yazar olacağını iddia etmek de yersizdir. Her yıl akademiden onlarca kişi mezun olur. Hepsi de ünlü ve başarılı ressam, yontucu, besteci olabilir mi? Hayır ama en azından o sanat dalında bilgili, deneyimli kişiler haline gelirler. Bu da az şey değildir. Ayrıca bu tür eğitim programları benzer heyecanları taşıyan

insanları bir araya getirdiği için de yararlıdır. Bu anlamda yalnız olmamak kişiyi olumlu yönde besler.

Madalyonun bir de öbür yüzü var. Yaratıcı Yazarlık kavramının ortaya çıkışı, edebiyat alanının geçici olarak durduğu o bağımsızlık noktasından ticarileşmeye doğru evrilişiyile yakından ilgilidir. Çoksatarlık olasılığı, belli bir sermaye birikiminin bu alana kaymasına neden olmaktadır. Ancak bu alana parasal yatırımlar artarken entelektüel yatırım geride kalmıştır. Edebiyatın ciddi bir sektör olduğu Batı ülkelerinde yazar adaylarının bu alana çoğunlukla ticari kaygılarla girdiğini ve Yaratıcı Yazarlık eğitim programlarının bu “müşteri” kitlesinin taleplerine göre şekillenen bir meslek eğitimine dönüştüğünü söyleyebiliriz. Ülkemizde durum nicelik olarak farklı olmakla beraber, nitelik açısından benzerlikler göstermektedir. Yayın piyasasının palazlanması ve Batılı anlamda çoksatarlık mekanizmalarının kurulma çabaları, star-yazarların medyada boy göstermeye başlamasının yazarlığa olan ilginin artmasında bir rol oynadığı söylenebilir. Gerçi edebiyat çevrelerinin bu türden gelişmeleri çoğu zaman toptancı bir bakış açısıyla küçümsediklerine tanık oluyoruz. Bu tür eleştiriler, gereğinden çok yazıldığı, birçoklarının ün, para, toplumsal saygınlık gibi itkilerle kitap yayımlatma sevdasına giriştikleri ve ne yazık ki kendilerine benzer heyecanlara sahip yayıncılar buldukları için ortalığın değersiz kitaplarla dolduğu noktalarında odaklanmaktadır. Ben bu tür eleştirilere tam anlamıyla katılmıyorum. Geçmiş zamanların büyük yazarlarının itkilerinin neler olduğunu incelediğimiz zaman bu tespitlerin yeterli olmadığını görebiliriz. Örneğin Çehov’un geçim kaygısıyla durmadan yazmasının (o kadar ki Çehov kendisine bir öykü fikri verene belli bir ücret ödemeye kadar vardırırmıştır işi) veya Dostoyevski’nin kimi yapıtlarının avanslarını bile kumar masasında kaybeden biri olması-

nın, ortaya koymuş oldukları yapıtların edebî niteliklerine gölge düşürdüğünü söyleyemeyiz. Belki bu önemli yazarlar gibi itkilere sahip ama niteliksiz yapıtlar üreten niceleri vardı; ya da tam tersine kendini tamamen edebiyat aşkıyla yazmaya adanmış nice Salieri'ler vardı, ancak biz onları bugün hatırlamıyoruz, bilmiyoruz. Kaldı ki yazarları, böyle anekdotlar düzeyinde algılamanın da edebiyata bir katkısı olmayacağını eklemeliyim. Günümüzde edebiyat ortamı tüm bu tartışmaların gölgesinde kendini yeniden üretmektedir. Her ne nedenle olursa olsun, çok yazılması, herkesin yazmaya heves etmesi tek başına olumsuz bir durum yaratmaz. Ancak sorun şu ki, bunca yapıt yazılmasına rağmen, ne bu kitaplar yeterince okunmakta ne de (daha vahimi) bu kitapların yazarları başka yapıtları okumaktadırlar. Yapıtlarını kaleme aldıkları dilde yazılmış geçmiş dönemin ve bugünün yapıtlarını okumayan yazarların gerek edebiyat gerekse kurmaca teknikleri konusunda yeterli düzeye gelemeyecekleri açıktır. Bakın Tanpınar ne diyor:

Türkiye'de aşağı yukarı altmış senelik mazisi olan bir roman vardır ve en durgun senelerinde, hiç olmazsa yirmi roman çıkar, bugün yaşayanlar arasında halk tarafından tanınmış, eserleri okunan altı yedi romancımız var. Öyle olduğu halde henüz Türk romanını Avrupalı bir gözle tedkik eden, mevcut temayülleri anlatan, zayıf ve hareketli noktaları gösteren, memleketteki sanata ve hariçteki edebiyata karşı olan alakalarını tesbit eden bir tek tenkit tecrübemiz yoktur. Bir tek yazarımız zahmetine katlanıp Türk romanını belli başlı mümessillerinde okuyup onu anlamağa çalışmamıştır. Bundan vazgeçtik, günün eserleri üzerinde olsun ciddi bir münakaşanın açıldığını göremeyiz. Bizzat roman yazarlar da eserlerinin haricinde, sanatlarına ve arkadaş-

larına dair yazı yazmazlar yahut sayılacak kadar az. Ben çok defa âlemimizin bu hali karşısında “acaba bizde roman, okuyucu ile yazar arasında çok hususi kalması lazım gelen bir nevi ailevi bir iş midir” diye düşündüm. Son senelerde kendi edebiyatımızla alakamızın şekli o dereceye gelmiştir ki, bir muharririmizden biraz daha genişçe bir şekilde bahsedebilmemiz için zavallının ölmüş olması lazım gelir. Tenkidin mersiye ile beraber yürüdüğü yegâne sanat hayatı bizimkidir.¹

Bu satırların yazıldığı tarih 1936... Tanpınar’ın romanımızın altmış yıllık bir geçmişi olduğunu söylemesinin üzerinden bir o kadar zaman daha geçti. Ancak işaret ettiği sorunlar bence bugün tazeliklerini koruyorlar. Belki yayımlanan yapıt ve yazar sayılarında bir artış olduğu söylenebilir. Ancak yazarların birbirlerini okumaması, kendi sanatları üzerine tartışmamaları ve düşünce üretmemeleri bugün de zaman zaman gündeme gelen bir sorundur. Yakın bir tarihte yayın hayatına son veren bir derginin veda etme nedeni ibret verici bir örnektir. Dergiyi çıkarana her ay kendilerine bine yakın kişiden şiir geldiğini ama derginin satışının birkaç yüzü aşmadığını söyleyerek sitem ediyorlardı. Yazmak ve yazdıklarını yayımlatmak isteyenlerin içinde yer alacakları edebiyatı okumaya ve izlemeye gönüllü olmaması gerçekten de büyük bir eksikliklerdir.

Yaratıcı Yazarlık atölye çalışmalarında bu kitapta okuyacağınız konuları irdeliyorum. Elbette bu atölyelerin çok daha büyük bölümünü uygulamaya ayırıyorum. Ancak bu kitabı bir ders kitabı gibi hazırlamadım. Çünkü “ev ödevleri”, seminerlerimin etkileşimli bölümünü

1. Ahmet Hamdi Tanpınar, “Bizde Roman”, *Edebiyat Üzerine Makaleler*, MEB Devlet Kitapları, İstanbul, 1969.

oluşturuyor ve tamamen katılımcı grubun yapısına göre şekilleniyor. Bu atölyeleri düzenlememde ve bu kitabı yazmamdaki amaç, anlatacak hikâyesi olduğuna inananlara bunları kurmaca biçimleri altında nasıl yazacakları konusunda teknik bilgileri ve olası dizgeleri eleştirel bir gözle sunmaktı. Bunu yaparken ben de çok Şey kazandım, kendi yazma deneyimimi gözden geçirme fırsatı buldum. Bu kazanımlarımı da Tanpınar'ın sözlerini aklımda tutarak, *Büyübozumu*'nun okurlarıyla paylaşmak istedim.

Yazmak, insanın tüm yaşamına yayılan bir etkinliktir. Evet, kimi teknikler irdelenir, birçok Şey tartışılır.. Böyle bir eğitimden geçenler deneyim kazanırlar; ama bu bir başlangıçtır. Sanat büyük bir maceradır. Bu tür deneyimler, kişiye uçsuz bucaksız sanat ülkesinde yolculuk için güven ve cesaret verir. Belki bu bilinmeyen topraklarda hayatta kalabilmek için bazı teknikler.. Ondan sonrasında kişi yalnızdır. Başına neler geleceğini kimse bilemez. Üstelik bu teknikler çoğu zaman yazarın yolculuğunda karşısına engeller ve sınırlar olarak da çıkacaktır. Onlarla hesaplaşmak, onları aşmaya çalışmak da bu yolculuğun aşamalarındandır. Sanat için kurulan tüm cümleler sınanmaya, tanımlanan tüm kurallar ihlal edilmeye mahkumdur.

Yazmak, insanın tüm yaşamına yayılan bir etkinliktir. Evet, yaratıcı yazarlık atölyelerinde kimi teknikler irdelenir, birçok konu tartışılır... Böyle bir eğitimden geçener yazma deneyimi kazanırlar; ama bu bir başlangıçtır. Sanat büyük bir maceradır. Bu tür deneyimler, kişiye güven ve cesaret verir. Uçsuz bucaksız sanat ülkesinin bilinmeyen topraklarında hayatta kalabilmek için bazı teknikler belki... Ondan sonrasında kişi yalnızdır. Başına neler geleceğini kimse bilemez. Üstelik bu teknikler çoğu zaman yazarın yolculuğunda karşısına engeller ve sınırlar olarak da çıkacaktır. Onlarla hesaplaşmak, onları aşmaya çalışmak da bu yazma macerasının aşamalarındandır. Sanat için kurulan tüm cümleler sıvanmaya, tanımlanan tüm kurallar ihlal edilmeye mahkumdur.

Murat Gülsoy, *Büyübozumu: Yaratıcı Yazarlık*'la yazı serüveninin en başından beri attığı tüm adımlara basarak geri dönüyor; yalnızca kitapları değil, dünyanın kendisini de bir metin olarak okuyan edebiyat geleneğinin izini sürüyor. Gerçekliği yazı yoluyla yeniden kurmanın araçlarını, yöntemlerini sorguluyor. "Kurmacanın bilinen sırlarıyla ihlal edilebilir kurallarını" açılmak üzere, bir büyüğü bozuyor ve okuyana yazan arasındaki sessiz anlaşmanın kurallarını altüst ediyor. Kısacası, anlatacak bir hikâyesi olanlara, "okunaklı" bir anlatı kurmanın yollarını işaret ediyor. Yolları çatallanan yazı bahçesinde kaybolmasınlar diye...

